

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน โทร. ๒๒๐๔

ที่ กษ ๐๘๓๗.๐๒/ ๒๖๑

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งสรุปรายงานการอบรม แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ครั้งที่ ๒

เรียน ผอ. กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน

ตามที่ข้าพเจ้า นายสิโรตม์ ดวงเพชร เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ได้เข้ารับการอบรม หลักสูตร แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ในการนี้ ได้ดำเนินการสรุปรายงานการเข้ารับการอบรม เสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑ เรื่อง จึงขอส่งสรุปรายงานการพัฒนาคำความรู้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และลงนามในเอกสารแนบ

(นายสิโรตม์ ดวงเพชร)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

เรียน ผอ.กนผ.

เพื่อโปรดทราบ และลงนามในเอกสารแนบ

(นางสาวอมรรัตน์ สระเพชร)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน

ลงนามแล้ว

- ศก. / วกก. รวบรวม

(นายชาคริต อินนระ)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๒ ส.ค. ๖๗

รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/และเป็นวิทยากร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นายสิโรตม์.....นามสกุล.....ดวงเพชร.....
ตำแหน่ง.....เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน.....กลุ่ม/ฝ่าย.....กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน.....

หลักสูตร/หัวข้อเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
กรมพัฒนาที่ดิน

หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
กรมพัฒนาที่ดิน

ตั้งแต่วันที่.....๑.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๗.....ถึงวันที่.....๑.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๗.....
เพื่อ ☒ อบรม ☐ สัมมนา ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

สรุปเนื้อหา

การอบรมหัวข้อ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประกอบด้วย

๑. มติ ครม. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
๒. หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
๓. การคัดเลือกพื้นที่และรูปแบบการก่อสร้าง
๔. กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่

๑. มติ ครม. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ใช้ในพื้นที่บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพของน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ ความสอดคล้องและเชื่อมโยง ตามแผนด้านน้ำ

๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑.๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทานโดยการขุดสระน้ำในไร่นา
- ๑.๒.๒ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากฝนทิ้งช่วง หรือภัยแล้ง ให้เกษตรกรสามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้โดยใช้น้ำจากสระน้ำในไร่นา

๑.๓ เป้าหมาย

- ๑.๓.๑ เชิงปริมาณ : แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานได้รับการก่อสร้างจำนวน ๓๕,๓๘๐ บ่อ
- ๑.๓.๑ เชิงคุณภาพ : พื้นที่ทางการเกษตรได้รับประโยชน์จากการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานจำนวน ๗๐,๗๖๐ ไร่

๑.๔ ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ ผลประโยชน์โครงการ

๑.๔.๑ เกษตรกรมีแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นแหล่งต้นทุนน้ำไว้ใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง หรือในเดือนที่ฝนทิ้งช่วง

๑.๔.๒ เกษตรกรมีพื้นที่ที่สามารถทำการเพาะปลูกไม้ผลและผักสวนครัวได้จากดินบริเวณขอบบ่อ และมีพื้นที่สามารถเลี้ยงปลาได้จากสระน้ำ

๒. ความสอดคล้อง เชื่อมโยง ตามแผนด้านน้ำ แบ่งเป็น ๓ ระดับ

๒.๑ แผนระดับที่ ๑

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

- ด้านที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

- มีเป้าหมายเพื่อผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ซึ่งมีตัวชี้วัด คือ อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๐

- เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้อย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำที่ทัดเทียมกับระดับสากล ซึ่งมีตัวชี้วัด คือ ผลิตภาพการใช้น้ำ ๓๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อลูกบาศก์เมตร

๒.๓ แผนระดับที่ ๓

๒.๓.๑ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

- ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างดุลยภาพของการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินตามศักยภาพ

๒.๓.๒ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี

- ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

๒.๓.๓ แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕)

๓. กระบวนการแผนงาน - งบประมาณ

๓.๑ การจัดทำและเสนอแผนการปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำผ่านระบบ Thai Water Plan (TWP : สทนช.)

- การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ผ่านระบบ e-Budgeting (สงป.)

๓.๒ การบริหารแผนงาน - งบประมาณ

- การขอรับการสนับสนุนโครงการ
- การเสนอคำขอตั้งงบประมาณโครงการ

๒. หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน ๔ กลุ่ม ได้แก่

๒.๑ เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

เกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานสามารถลงทะเบียนเพื่อขอรับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการได้ หากเกษตรกรมีคุณสมบัติครบถ้วนและได้รับการคัดเลือก จะได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อทำสัญญาและดำเนินการขุดแหล่งน้ำต่อไป

๒.๒ สถานีพัฒนาที่ดิน

เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ สถานีพัฒนาที่ดินจะคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากรายชื่อเกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และส่งรายชื่อให้แก่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่อพิจารณาและรวบรวมข้อมูลส่งต่อไปยังกองแผนงานเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับการอนุมัติรายชื่อแล้วจะดำเนินการติดต่อเกษตรกรเพื่อทำสัญญาเข้าร่วมโครงการ จัดหาผู้รับเหมา และบันทึกข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๒.๓ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต

ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกโดยสถานีพัฒนาที่ดินในพื้นที่และรวบรวมส่งให้กองแผนงานเพื่อรับการอนุมัติต่อไป

๒.๔ กองแผนงาน

ทำหน้าที่ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการของกรมพัฒนาที่ดิน จัดสรรงบประมาณและกำหนดเป้าหมายแหล่งน้ำของแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการอนุมัติรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ และสรุปข้อมูลผลการดำเนินการ

๓. การคัดเลือกพื้นที่และรูปแบบการก่อสร้าง

๓.๑ การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

๓.๑.๑. พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรมป่าไม้และกรมอุทยาน

๓.๑.๒. เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก

๓.๑.๓. พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตามเงื่อนไขของโครงการต้องเป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความชื้นน้ำของดิน (Permeability) ปริมาณหินพื้น ที่โผล่อยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และเร็วมาก หลีกเลียงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นานคุณภาพน้ำไม่ดี

๓.๑.๔. ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น ก่อสร้างสระน้ำขนาด กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๒๘ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการ ที่มีขนาดไม่น้อยกว่า กว้าง ๒๙ เมตร ยาว ๓๒ เมตร ส่วนในกรณีขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

๓.๒ รูปแบบการก่อสร้าง

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการพิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ที่ความลาดด้านข้างต่างๆ กัน

๔. กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่ มีดังนี้

๔.๑ การรับสมัครเกษตรกร

๔.๒ การตรวจสอบพื้นที่

๔.๓ การยกเลิก และการสละสิทธิเข้าร่วมโครงการ

๔.๔ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

๔.๕ การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๔.๖ การติดตามผลการขุดสระน้ำ

๒.๒ ประสพการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ /การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

☒ ต่อตนเอง

มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง เรื่องบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

☒ ต่อหน่วยงาน / การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

สามารถอธิบายและให้ความรู้ที่ถูกต้องสำหรับบุคคลที่สนใจและสอบถามเรื่องบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

-

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

-

ลงชื่อ.....

(.....นายสิโรตม์ ดวงเพชร.....)

ตำแหน่ง.....เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน.....

ผู้รายงาน

วันที่.....๖.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ. ๒๕๖๕.....

ส่วนที่ ๓ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

(...../.....) ทราบ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....(นายชาคริต อินณะระ).....)

ตำแหน่ง.....ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน.....

วันที่.....๖.....เดือน.....พ.ค......พ.ศ. ๒๕๖๕.....

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายสิโรตม์ ดวงเพชร

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน"

รุ่นที่ 2/2567 : เมษายน 2567 - กันยายน 2567

1

(นายปราโมทย์ ยาใจ)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน